

9 χρήσιμες ερωτήσεις – απαντήσεις για τους εργαζόμενους συνταξιούχους

Με την Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ): «Απασχόληση εξ ιδίου δικαιώματος συνταξιούχων του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης», που δημοσιεύθηκε σήμερα Δευτέρα στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ) εξειδικεύονται όλα τα ζητήματα που αφορούν την απασχόληση των συνταξιούχων εξ ιδίου δικαιώματος του e-ΕΦΚΑ.

1. Τί πρέπει να κάνει ο απασχολούμενος συνταξιούχος;

Ο απασχολούμενος συνταξιούχος θα πρέπει να υποβάλει σχετική δήλωση στην ιστοσελίδα του e-ΕΦΚΑ (<https://www.efka.gov.gr/dilosi-erg-synt.php>). Η είσοδος στην Ηλεκτρονική Πλατφόρμα πραγματοποιείται με τη χρήση των κωδικών taxisnet ή με τη χρήση των συστημάτων ηλεκτρονικής τραπεζικής (e-banking). Στην πλατφόρμα δηλώνεται τόσο η ανάληψη της απασχόλησης, όσο και η συνδρομή προϋποθέσεων για την εξαίρεση από την καταβολή πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ ή και από την καταβολή ασφαλιστικών εισφορών.

2. Ποιοι πρέπει να εισέλθουν στην πλατφόρμα;

Στην ηλεκτρονική πλατφόρμα πρέπει να εισέλθουν:

- (α) συνταξιούχοι του e-ΕΦΚΑ, οι οποίοι ξεκίνησαν να εργάζονται οποτεδήποτε πριν την έναρξη ισχύος της απόφασης και συνεχίζουν απασχολούνται μέχρι σήμερα.
- (β) συνταξιούχοι του e-ΕΦΚΑ, οι οποίοι ξεκίνησαν να εργάζονται από 01.01.2024, ακόμη και εάν ήδη έχουν διακόψει την απασχόλησή τους
- (γ) όσοι έχουν υποβάλλει ή υποβάλλουν εφεξής αίτηση συνταξιοδότησης και συνεχίζουν χωρίς διακοπή την απασχόλησή τους
- (δ) όσοι υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης και αναλαμβάνουν εργασία μετά την υποβολή της αυτής.

Η υποχρέωση δήλωσης ισχύει για όλους τους εξ ιδίου δικαιώματος συνταξιούχους λόγω γήρατος, λόγω αναπηρίας (από κοινή νόσο, εργατικό ατύχημα, ατύχημα εκτός εργασίας, επαγγελματική νόσο), γήρατος λόγω αναπηρίας του ν. 612/1977 (Α' 164) και των νόμων που παραπέμπουν σε αυτόν, ή του τρίτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του π.δ. 169/2007 (Α' 210)), ενώ δεν ισχύει για συνταξιούχους λόγω θανάτου.

Όσα πρόσωπα έχουν δηλώσει την έναρξη της απασχόλησής τους στο φορέα με άλλο τρόπο (π.χ. υποβολή χειρόγραφης αίτησης στο τοπικό υποκατάστημα του ΕΦΚΑ) οφείλουν να επαναλάβουν τη σχετική δήλωση ψηφιακά στην πλατφόρμα.

3. Ποια είναι η προθεσμία δήλωσης;

Η δήλωση πρέπει να υποβληθεί μέχρι την τελευταία μέρα του μήνα ανάληψης της απασχόλησης ή μέχρι την τελευταία μέρα του μήνα υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης (για όσους συνεχίζουν χωρίς διακοπή την απασχόλησή τους).

Ειδικά για όσους ανέλαβαν υποχρεωτικώς υπακτέα απασχόληση πριν τη δημοσίευση της ΚΥΑ και συνεχίζουν να απασχολούνται μέχρι σήμερα ή ανέλαβαν υποχρεωτικώς υπακτέα απασχόληση από 01.01.2024 και διέκοψαν την απασχόλησή τους πριν την έναρξη ισχύος της ΚΥΑ, έχουν κατ' εξαίρεση προθεσμία 4 μηνών από την έναρξη ισχύος της ΚΥΑ να δηλώσουν την απασχόλησή τους στην ηλεκτρονική πλατφόρμα. Με τη διαδικασία αυτή προβαίνουν στη δήλωση και πρόσωπα που είχαν υποβάλλει χειρόγραφες δηλώσεις ανάληψης απασχόλησης στα τοπικά υποκαταστήματα του e-ΕΦΚΑ στο παρελθόν, αλλά συνεχίζουν να απασχολούνται και μετά την 01.01.2024.

4. Τι περιλαμβάνει η δήλωση;

Στην ηλεκτρονική υπηρεσία δηλώνονται: η ημερομηνία έναρξης της απασχόλησης ως συνταξιούχος, ο τύπος της σύνταξης ή η υποβολή αίτησης για συνταξιοδότηση και η κατηγορία απασχόλησης.

Πολύ σημαντική είναι η δήλωση τυχόν συνδρομής των προϋποθέσεων για εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ. Η εξαίρεση αφορά τα άτομα με ψυχική αναπηρία, όσους λαμβάνουν το εξωιδρυματικό επίδομα, τους πολύτεκνους, των οποίων το ένα τουλάχιστον των τέκνων είναι ανήλικο ή σπουδάζει σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και έως τη συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας του ή είναι ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία.

5. Τι προβλέπεται σε περίπτωση παράλειψη της δήλωσης για την έναρξη της απασχόλησης;

Παράλειψη της δήλωσης για την έναρξη της απασχόλησης επιφέρει χρηματική κύρωση ίση με 12 μηνιαίες κύριες και επικουρικές συντάξεις. Η παράλειψη της δήλωσης διαπιστώνεται είτε με διασταύρωση των στοιχείων των ΑΠΔ και του Μητρώου μη-μισθωτών με την ηλεκτρονική πλατφόρμα, είτε από επιτόπιους ελέγχους. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί παράλειψη υποβολής της δήλωσης και μη καταβολή ασφαλιστικών εισφορών ή και πόρου για το διάστημα της απασχόλησης, ο e-ΕΦΚΑ καταλογίζει τις ασφαλιστικές εισφορές και το ποσό του πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ, καθώς και τη χρηματική κύρωση. Το ποσό της οφειλής μπορεί να αποπληρωθεί με παρακράτηση έως 1/4 από την κύρια σύνταξη και με συμψηφισμό από την επικουρική. Άλλως, εισπράττεται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων.

6. Τι ισχύει για μη μισθωτούς;

Σε περίπτωση μη μισθωτών, ελευθέρων επαγγελματιών και αυτοτελώς απασχολουμένων, και αγροτών, πριν ή μετά τη δήλωση στην ηλεκτρονική υπηρεσία απαιτείται και η εγγραφή/επανεγγραφή/μεταβολή στο μητρώο μη μισθωτών.

7. Τι αλλάζει ως προς το ύψος της σύνταξης;

Στους συνταξιούχους που εργάζονται θα καταβάλλεται εφεξής το σύνολο της σύνταξής τους (κύριας και επικουρικής), με τις παγίως προβλεπόμενες κρατήσεις για ασφαλιστικές εισφορές (ενώ μέχρι τώρα επιβαλλόταν παρακράτηση 30%). Αν όμως εργάζονται σε Φορέα Γενικής Κυβέρνησης, η σύνταξη αναστέλλεται έως το 62^ο έτος τους.

8. Ποιο είναι το ύψος του πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ, που επιβάλλεται στους απασχολούμενους συνταξιούχους;

Στους απασχολούμενους συνταξιούχους, επιβάλλεται πόρος υπέρ e-ΕΦΚΑ, ο οποίος έχει ως εξής:

α) Μισθωτοί: Καταβάλλουν πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους 7,7% επί των ασφαλιστέων αποδοχών κύριας ασφάλισης για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών και ύψους 2,3% επί των ασφαλιστέων αποδοχών επικουρικής ασφάλισης για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης, ο οποίος βαρύνει αποκλειστικά τον ασφαλισμένο,

β) Μη μισθωτοί (ελεύθεροι επαγγελματίες και αυτοτελώς απασχολούμενοι): Καταβάλλουν πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους 50% επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας κύριας ασφάλισης για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και παροχών και σε περίπτωση υπαγωγής και στην επικουρική ασφάλιση, ύψους 40% επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας κύριας ασφάλισης για τον Κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών και 40% επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας επικουρικής ασφάλισης για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης,

γ) Οι αγρότες: Καταβάλλουν πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους 50% επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας κύριας ασφάλισης για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και παροχών και σε περίπτωση υπαγωγής και στην επικουρική ασφάλιση, ύψους 40% επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας κύριας ασφάλισης για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών και 40% επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας επικουρικής ασφάλισης για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης,

δ) Οι μισθωτοί μηχανικοί και έμμισθοι δικηγόροι: Καταβάλλουν πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους 7,7% επί των ασφαλιστέων αποδοχών κύριας ασφάλισης για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών και ύψους 40% επί της επιλεγείσας ασφαλιστικής κατηγορίας επικουρικής ασφάλισης για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης, ο οποίος βαρύνει αποκλειστικά τον ασφαλισμένο,

ε) Οι αμειβόμενοι με Παραστατικά Παρεχόμενων Υπηρεσιών (Π.Π.Υ.), Καταβάλλουν πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους 10% επί της καθαρής αξίας του παραστατικού για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών, ο οποίος βαρύνει αποκλειστικά τον ασφαλισμένο,

στ) οι αμειβόμενοι με εργόσημο του π. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ: Καταβάλλουν πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους 7,7% επί της αναγραφόμενης τιμής του εργοσήμου για τον Κλάδο κύριας ασφάλισης και παροχών και ύψους 2,3% επί της αναγραφόμενης τιμής του εργοσήμου για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης, ο οποίος βαρύνει αποκλειστικά τον ασφαλισμένο,

ζ) Οι αμειβόμενοι με εργόσημο του π. ΟΓΑ: Καταβάλλουν πόρο υπέρ e-ΕΦΚΑ ύψους 10% επί της αξίας των καταβαλλόμενων αμοιβών, για τον κλάδο κύριας ασφάλισης και λοιπών παροχών, ο οποίος βαρύνει αποκλειστικά τον ασφαλισμένο.

Ειδικά για τους αμειβόμενους με εργόσημο του π. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και του π. ΟΓΑ, το ποσό του πόρου προσδιορίζεται μετά από εκκαθάριση που διενεργείται σε ετήσια βάση.

9. Ποιοι εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ;

Από την καταβολή του πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ εξαιρούνται κατόπιν δήλωσης της εξαίρεσης στην ηλεκτρονική πλατφόρμα συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού και ειδικότερα:

α. Τα άτομα με ψυχική αναπηρία του άρθρου 23 του ν. 4488/2017 (Α' 137). Πρόκειται για άτομα με ψυχική ή νοητική αναπηρία ή ψυχική και νοητική αναπηρία, με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω, εφόσον η ανάληψη μισθωτής απασχόλησης ή η αυτοαπασχόληση ενδείκνυται για λόγους

ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και κοινωνικής επανένταξης και η κρίση αυτή πιστοποιείται με γνωμάτευση μονάδας ψυχικής υγείας.

β. Οι συνταξιούχοι του ν. 612/1977 (Α' 164) και των διατάξεων που παραπέμπουν σε αυτόν. Πρόκειται για πρόσωπα που συνταξιοδοτούνται από τον ιδιωτικό τομέα με ειδικές διατάξεις λόγω πιστοποιημένης συνδρομής ειδικών παθήσεων, όπως τυφλότητα, τετραπληγία, ακρωτηριασμό, κυστική ίνωση κ.α.

γ. Οι συνταξιούχοι του τρίτου εδαφίου της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων 1 και 26 του π.δ. 169/2007 (Α' 210). Ομοίως πρόκειται για συνταξιοδότηση με ειδικές παθήσεις στο δημόσιο τομέα.

δδ. Όσοι λαμβάνουν το εξωιδρυματικό επίδομα ή το αντίστοιχο επίδομα του άρθρου 54 του π.δ. 169/2007.

ε. Οι πολύτεκνοι, των οποίων το ένα τουλάχιστον των τέκνων είναι ανήλικο ή σπουδάζει σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές και έως τη συμπλήρωση του εικοστού τετάρτου (24ου) έτους της ηλικίας του ή είναι ανίκανο για κάθε βιοποριστική εργασία.

στ. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4387/2016 (Α' 85). Πρόκειται για πρόσωπα των οποίων η σύνταξη εκδίδεται και καταβάλλεται από το Υπ. Οικονομικών (θύματα πολέμου, τρομοκρατικών ενεργειών κ.α.)

ζ. Οι συνταξιούχοι λόγω αναπηρίας (από κοινή νόσο, εργατικό ατύχημα, ατύχημα εκτός εργασίας, επαγγελματική νόσο).

Επίσης από τον πόρο εξαιρούνται και οι απασχολούμενοι σε Φορέα της Γενικής Κυβέρνησης, για τους οποίους όμως προβλέπεται αναστολή σύνταξης έως το 62^ο έτος της ηλικίας τους.

Η εξαίρεση από την καταβολή του πόρου εκκινεί την πρώτη ημέρα του μήνα εντός του οποίου συντρέχει και λήγει την τελευταία μέρα του μήνα λήξης της αιτίας χορήγησής της.

Επίσης υπόχρεοι δήλωσης στην πλατφόρμα είναι και τα πρόσωπα τα οποία εξαιρούνται τόσο από την καταβολή πόρου υπέρ e-ΕΦΚΑ, όσο και από την καταβολή ασφαλιστικών εισφορών για την απασχόλησή τους ως συνταξιούχοι και ειδικότερα:

- Οι συνταξιούχοι του π. ΟΓΑ, εφόσον ασκούν απασχόληση υπακτέα στην ασφάλιση του π. ΟΓΑ.
- Οι συνταξιούχοι των ενταγμένων στον e-ΕΦΚΑ φορέων, συμπεριλαμβανομένου του Δημοσίου, εφόσον το ετήσιο καθαρό φορολογητέο εισόδημά τους από απασχόληση στον αγροτικό τομέα ως αγροτών, μελισσοκόμων, κτηνοτρόφων, πτηνοτρόφων και αλιέων δεν υπερβαίνει το ποσό των 10.000 ευρώ.
- Οι συνταξιούχοι υπέρ των οποίων εκδίδεται Παραστατικό Παρεχόμενων Υπηρεσιών, οι οποίοι εξαιρούνται από την υποχρέωση ασφάλισης και καταβολής εισφορών σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 55 του ν. 4509/2017 (Α' 201) και την παρ. 6 του άρθρου 243 του ν. 4957/2022 (Α' 141).